№ 213. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Woensdag *7 September.*

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Heden (5 *September*) waren de fondsen te Antwerpen genoteerd: Belg. 101¼; O. Metall. 103¼; Sp. Ardoin 29⅜, 28⅞; Pass. 9; Differed 11¼; Nap. rem. 63¼; E. Tavolière 61½; Sicil. 93; Rom. L. 100¼; Id. te Antw. 99¼; Braz. 86. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ⅞ pCt. verlies k. z.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den September.

Gisteren joeg de koning, gelijk de vorige dagen, weder met de aftredende ministers gearbeid en voorts de heeren *Molé* en *Guizot* ontvangen. Ofschoon dit laatste zou doen denken, dat er nog aan eene combinatie met die staatslieden gedacht werd, schijnt dit plan echter gebeel opgegeven. Het *Journal des Débats* behelst heden geen woord over de vorming van een nieuw ministerie, en de liberale bladen, gelijk de *Courrier*, ofschoon erkennende, dat men niets verder gekomen is, beweren, dat de heer *Guizot* zijne voorwaarden eenigzins lager had gestemd, doch dat zulks toch waarschijnlijk te laat zou zijn, en dat er thans verder niets zou bepaald worden voor de aankomst van den maarschalk *Soult*, die heden of morgen te Parijs wordt verwacht.

— Het heeft zich bevestigd, dat men een aantal van elf personen, die gewapend waren en een' voorraad kruid en kogels bij zich hadden, gearresteerd heeft, echter niet in het kloostergebouw St. Benedictus, maar in het achtste arrondissement der hoofdstad, op de plaats genaamd St. Sebastiaan. Zij hadden zich aanvankelijk te weer gesteld en een paar agenten der policie gekwetst, doch werden spoedig overmand en naar de prefectuur van policie gevoerd. Het waren alle lieden tot de arbeidende klasse behorende. De instructie deer zaak is reeds heden begonnen.

— Een groot aantal lieden had zich heden bij den triomfboog *de l'Etoile* verzameld, zoo men zeide, om den koning, wanneer hij van Neuilly terugkeerde, onder anderen ook met het geroep om eene amnestie te begroeten. De policie was deswege bezorgd geraakt en had zich beijverd dienvolgens hare maatregelen te nemen. De koning kwam echter heden niet naar de Tuilerien terug en de menigte ging van zelve van lieverlede uiteen.

Een der dagbladen van Marseille meldt, dat een jong mensch te Parijs t'huis behoorende, bij de policie de ontdekking was komen doen van een' grooten aanslag tegen het leven des konings; daar hij zich in zijne verklaringen intusschen niet gelijk bleef, bleek het weldra, dat de geheele zaak slechts door den zoogenaamden verklikker verzonnen was, met het oogmerk om kosteloos naar Parijs te worden overgevoerd, als zich, na alles verteerd en schulden gemaakt te hebben, in groote verlegenheid bevindende.

— Uit Bern heeft men van den 30sten ll. berigt ontvangen, dat de landdag het ontwerp der commissie, voor het antwoord op de nota van den hertog *de Montebello*, na eene discussie van weinig belang, had aangenomen. De gezant van Aargau had bij de discussie in 't bijzonder den persoon en de gedragingen van den heer *de Montebello* aangevallen en zelfs het voorstel gedaan, dat men deszelfs opontbod mogt verlangen. Zulks had den president van den landdag, den heer *Tscharner*, gelegenheid gegeven zich te verklaren omtrent het bezoek dat de heer *Montebello* hem had gemaakt bij de mededeeling der nota; als 't welk niet, zooals naar 't zeggen der bladen, onvoorbereid en onbescheiden was geweest, maar op een door hem zelven bepaald uur, terwijl hij zich overigens over dien gezant wat hem betrof, niet te beklagen had.

— De berigten uit Madrid gaan tot den 27sten, doch behelzen niets bijzonders; de openbare rust heerschte in de hoofdstad, en de aandacht was thans bijzonder gespannen op hetgeen in de provincien en op het tooneel des oorlogs voorviel. Het vertrouwen op *Mendizabal* scheen buitengewoon toegenomen; bij zijne benoeming tot president van de commissie voor de vaderlandsche giften was onder anderen de bepaling gevoegd, dat hij ten dezen naar zijn goedvinden ten meesten nutte van 't land zou te werk gaan. Eene circulaire was voorts naar de onderscheidene provincien gezonden, om de hoofden van bestuur van alle takken der administratie naauwkeurig na te gaan en daaruit weg te nemen hetgeen niet overeenkomstig de beginselen der constitutie van 1812 mogt wezen, zonder echter tot maatregelen over te gaan die den gang van zaken belemmeren konden.

— Men heeft de dagbladen van Barcelona tot den 23sten ontvangen. In dezelve wordt van de ziekte van *Mina* niet gesproken, waarvan de dagbladen van de grenzen hebben gewaagd. De decreten van de aanneming der constitutie te Madrid en der verandering van ministers waren den 20sten te Barcelona ontvangen en hadden er groote vreugde verwekt; des avonds was de stad geïlluminneerd geweest. *Mina* had bij het openbaar maken dier decreten eene proclamatie gevoegd, waarin hij de inwoners tot vreugdebetoon uitnoodigt, hen prijst wegens de rust die in de stad was blijven heerschen en hen tot de voortdurende handhaving derzelve aanmaant.

— Van de grenzen wordt gemeld dat de dagelijksche en aanzienlijke konvooijen levensmiddelen, die uit Frankrijk werden gevoerd ten behoeve van den *Carlos* leger, eensklaps hadden opgehouden. De gemeenten waren thans belast met te voorzien in de behoeften, waarvoor zij gedeeltelijk betaling kregen, en de ingezetenen waren vrij wel gezind met de leverantie van hun vee, uit vreeze ook almede, dat de provincie Navarre eerlang door christinische troepen mogt bezet worden. De neerlaag en overgave van *Iturralde* had in Navarre een' ongunstigen indruk gemaakt.

Het bevestigt zich, dat een deel der bende van *Gomez* te Palencia is binnengetrokken, en wel den 29sten onder bevel van *Arroja*, aan het hoofd van 2,250 man infanterie en zeven ruiters. De autoriteiten met de openbare kassen en de nationale garde waren naar Valladolid gevlugt. Men had van onderscheiden kanten troepen zoeken bijeen te zamelen om naar Palencia op te trekken.

In een brief uit Bilbao van den 27sten wordt gezegd, dat de luitenant *Paen* de bende van *Pastor* den 25sten in de valei Cahuerniga, tot het gebergte van Santander behoorende, geslagen had.

— Ter beurze van heden (3 *September*) waren genoteerd: 5 pCt. 109,10 kont.; 109,20 op tijd; 3 pCt. 79,85 kont.; 80,05 op tijd; Sp. Ardoin 31; Differed. 13¾; Passieve 9⅛.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den September.

Op het fregat *de Maas* zal als eerste officier, na den bevelhebber, geplaatst worden de kapitein-luitenant-ter-zee *S. J.* graaf *van Limburg Stirum*.

— Men vernoemt dat door Z. Exc. den minister van 'kolonien bepaald is, dat een transport, sterk 3 officieren, 1 officier van gezondheid en 183 onder-officieren en manschappen, onder het bevel van den eersten luitenant Jhr. *R. L. van Andringa de Kempenaer*, aan boord van het transportschip *Middelburg* nog eerstdaags naar Batavia zal begeven.

— Te 's Hage zijn aangekomen de Prins *Karel von Wied* en de kapitein *Alexandroff*, aide-de-camp van Z. M. den Keizer van Rusland; voorts van Parijs Z. Exc. de baron *Fagel*, minister van Staat, oud-minister bij het Engelsche hof.

— Te Amsterdam is gearriveerd de baron *Carl von Rothschild*, konsul-generaal van Napels te Frankfort, met echtgenoote en gevolg.

— Te Arnhem is zondag avond van Scheveningen aangekomen de regerende vorst *Adolph van Sayn Wittgenstein* met gevolg. Na de omstreken van Arnhen bezocht te hebben, zou dezelve de reis naar Frankfort voorzetten.

— In het *Journal de la Haye* van gisteren leest men het volgende:

» Onderscheidene binnenlandsche zoowel als buitenlandsche dagbladen houden zich meer of min uitvoerig met de staatkundige aangelegenheden bezig die betrekking hebben op de verdeeling van het groot-hertogdom Luxemburg. Wij meenen te kunnen verzekeren, naar aanleiding van eenen brief uit Frankfort, ons uit eene zeer goede bron geworden, dat al hetgeen over die gewigtige kwestie tot heden is vermeld geworden, aan naauwkeurigheid faalt. Wij meenen derhalve, dat men verstandig doen zal met alle oordeel op te schorten, tot dat men eene volledige kennis zal kunnen dragen van hetgeen te dezer zake is voorgevallen."

— Uit 's Bosch schrijft men van den 5den September:

» Tegen den avond van gepasseerden vrijdag, kwam boven deze stad eene zware uit het Zuidwesten voortgedreven donderbui op, welke den houten koren-windmolen, toebehoorende aan *F. van Lith*, staande in het bastion Vugt, aan de Vugterpoort, door den fellen wind van zelve in werking bragt, waardoor de molen, als reeds vuur gevat hebbende, spoedig een prooi der vlammen zou geworden zijn, bijaldien hij door den sterken wind niet ingestort was. Gelukkig heeft bij dit onheil geen mensch het leven verloren; alleen is de molenaars-knecht, welke boven bezig was om den molen van den wind af te zetten, met denzelve naar beneden gevallen, waardoor hij zwaar gekneusd is geworden."

— Den 3den September is van Batavia in Texel binnengekomen het schip admiraal *de Ruyter*, kapitein *E. van Dijk*, het welk den 5den februarij jl. uit Texel derwaarts vertrokken was, en dus de uit- en t'huis-reis naar Batavia in 6 maanden en 2 dagen volbragt heeft.

— De Javasche Couranten thans tot den 14den Mei ontvangen, behelzen weder eenige door den gouverneur-generaal in raden gedane benoemingen. Voorts vindt men in dezelve uit Sumatra vermeld, dat ten gevolge van eenen buitengewonen regen, die van den avond van den 22sten April tot des middags van den volgenden dag had voortgeduurd, eene zoodanige overstrooming aldaar is veroorzaakt, dat de zoutpakhuizen te Mandailing, Mondong en Prongeer-Papas bij die gelegenheid twee voeten onder water hadden gestaan. Het verlies aan zout moest zeer aanmerkelijk zijn, en waren er voorts door die overstrooming een aantal menschen omgekomen en verscheidene bruggen weggespoeld.

Volgens te Batavia ontvangen berigten was door den gezagvoer-

der *J. Hoskiar*, van het brikschip *Dorothea*, in het vaarwater tusschen Benkoelen en Padang, een tot dus ver onbekende klip ontdekt.

— Het Bataviasche genootschap van kunsten en wetenschappen heeft dd. 13 Januarij jl. den professor *Hipp* te Hamburg, tot korresponderend lid benoemd.

— Het lijk van wijlen den vermaarden geneesheer *Hufeland* is den 29sten Augustus buiten Berlijn op het kerkhof aan de Oranienburger-poort met ongemeene pracht begraven. De stoet bestond uit niet minder dan 140 tot 150 rijtuigen, waaronder de staatsie-koetsen des konings, der prinsen, des hertogs van Cumberland, enz.

— Uit Christiania wordt van 25 Augustus gemeld, dat de tegen den 25sten dier maand voor het Noordsche rijksgerigt gedaagde Zweedsche minister *Lövenskiold* niet was verschenen, vermits hij die regtbank onbevoegd achtte om zijn gedrag te beoordeelen; de verdere gedaagde personen waren echter grootendeels opgekomen, en had het regtsgeding eenen aanvang genomen.

De Londensche berigten tot Zondag morgen, den 4den dezer, behelzen weinig nieuws van staatkundig aanbelang. Ter vervulling der vacature in het Lagerhuis, voor het graafschap Down, is de *graaf van Hillsborough*, een ijverig voorstander der behoudende partij, verkozen geworden. De onder-koning van Ierland, lord *Mulgrave*, is te Dublin wedergekeerd van zijnen togt door de noordelijke graafschappen, waar hij op verscheiden plaatsen met in het oog loopende koelheid moet zijn ontvangen, zoo zelfs, dat hij te Enniskillen al de deuren en vensters gesloten en bijna niemand op de straten gevonden heeft die hem begroette. Ter Londensche beurs van Zaturday den 3den waren genoteerd: 3 pCt. gecons. 91⅛; Ned. 2½ pCt. 55⅝; 5 pCt. 103⅞; Spanje 29⅞; Portugal 5 pCt. 42¾; Braz. 85½.

Volgens brieven uit Mexico van de eerste helft der vorige maand, verkeerde die republiek toen in eenen grooten staat van spanning, zoodat men begon te vreezen, dat het centraal stelsel van bestuur, vroeger door den generaal *Santa Anna* in dezelve gevestigd, binnen kort weder zou plaats moeten maken voor de vroegere staatsregeling van 1824. De fungerende president had wegens den benarden toestand van zaken zijne betrekking nedergelegd, en zou door zekeren den *Alomo* worden vervangen. De krijgsoefeningen tegen Texas waren door die inwendige verdeeldheden weder vertraagd. Gelijk men weet, heeft het bestuur tot voortzetting van den oorlog onlangs eene gedwongene leening van twee millioenen dollars uitgeschreven, en was men toen voornemens, met indiaansche jegerhoofden, ter levering van manschappen, in onderhandeling te treden.

— Uit New-York wordt van den 16den Augustus gemeld, dat op den 5den het huis van *B. Rathbun*, te Buffalo, dezelfs betalingen, ten bedrage van 2,800,000 dollars, geschorst heeft, en bij die gelegenheid ontdekt is, dat door gezegd huis valsche wissels, ten bedrage van ₹ 800,000 in omloop gebragt zijn. Door dit bankroet bevinden zich, uit hoofde de heer *B. Rathbun* een lieftheber van bouwen was, ongeveer een vijftien honderdtal ambachtslieden voor het oogenblik van alle werkzaamheid ontbloot. Hij en een broeder van hem zijn gevat.

— Op Jamaika willen de aanzienlijkste kooplieden eene plantselijke bank, met een kapitaal van 300,000 p. st., vestigen, ten einde met de koloniale bank aldaar te kunnen wedijveren.

DUITSCHLAND.

Zaltbommel, den 3den September.

De Keizer van Rusland heeft, bij ukase van den 12den laatstleden, eene lichting van rekruten over het gansche Rijk, met uitzondering van Grusien en Bessarabie, verordend, volgens welke elf man op elke duizend mannelijke ingezetenen voor de krijgsdienst zullen worden opgeschreven. Voor reden van deze buitengewone maatregel wordt gegeven, dat, daar de jaarlijksche rekrutering sedert 1834 niet meer in alle gouvernementen des Rijks te gelijk plaats vond en thans aan degenen welke van 1812 tot 1814 onder de wapenen getreden onbepaald verlof verleend is, de gelederen der armee aanmerkelijk gedund zijn en het aantal militairen ver gedaald is beneden dat hetwelk bij de regimenten verlicht wordt.

Den 22sten Augustus is te St. Petersburg eene nieuwe Rijks-stoomboot, de *Held*, van stapel geloopen. Zij is de grootste der tot nog toe in Rusland gebouwde, heeft de lengte van een linieschip, en zal eene machine van 290 paardenkracht voeren, welke ook in Rusland vervaardigd wordt.

— De regerende Hertog van Brunswijk is den 30sten jl. te Bettjn aangekomen.

— Z. K. H. de Prins *Adalbert* van Pruissen, is op zijne reis door Zwitserland, den 29den jl. onverwacht te Rheinberg aangekomen.

— Aan de Italiaansche grenzen wordt door den *Schwabischen Merkur* gemeld, dat er korteling geleden in de Sardinische staten onderscheidene troepenbewegingen hadden plaats gevonden, met oogmark om de bezetting van Chambery en andere nabij de Zwitsersche grenzen gelegen plaatsen te versterken. Men wilde daarin eene voorbereidende demonstratie tegen Zwitserland zien, daar voorzeker ook Sardinien zich bijdragen tot het in 't werk stellen van gekerheids- of dwangmaatregelen tegen Zwitserland, indien de omstandigheden zulks noodzakelijk mogten maken. De bekrachtigingen intusschen door de kantons van het jongst door den landdag genomen besluit, doet evenwel denken, dat het zoo ver niet komen zal, en de mogendheden zich met de daarbij vastgestelde bepalingen te vreden zullen stellen, binnen bijaldien de hand aan de ten uitvoerlegging wordt gehouden.

— Volgens berigten uit Kroatie van den 25sten julij, had de groot-visier van Rumelie eenen onderbevelhebber naar de stad Divra, aan de Drina-rivier gelegen, afgezonden, om deze plaats, welker inwoners nu binnen zes jaren tijdsverloop tot driemalen toe opgestaan waren, tot gehoorzaamheid te dwingen.

— Bij berigt uit Konstantinopel van den 9den augustus wordt de staatkundige toestand van zaken, met betrekking hetgeen onlangs van eene samenzwering tegen des Sultans leven vermeld werd, als volgt verhaald: De met veel pracht plaats gehad hebbende overbrenging en plaatsing van het portret des Sultans in de kasernen, had bij verschillige korpsen van het leger, vooral onder de zeemagt, groote ontevredenheid verwekt, en werden de hoofdpersonen verscheidene manschappen, door zij den Sultan wegens afwijking van de wetten van Mahomed openbaar vervloekt hadden, gestraft. Bij het onderzoek hij deze feiten gedaan naar de eerste aanleiding hunner ontevredenheid, bleek het, dat onderscheidene leden der ulema's den geest van ontevredenheid in 't geheim bij de soldaten hadden opgewekt. De Sultan liet op den 29sten julij zes van de voornaamste dier oprujers voor zich komen, om hen over hunne verstandhouding met de ontevredenen te onderhouden, en daar zij den Sultan openlijk zijne schending van de voorschriften des Korans bleven verwijten, in denzelfden nacht worgen en hunne lijken in zee werpen. Tot eene eigenlijk gezegde zamenzwering was het dienaangaande niet gekomen; de Sultan was dezelve voorgekomen. Intusschen viel het niet te ontkennen, dat deze ten toon stelling van deszelfs beeldtenis een groot misnoegen verwekte. Het gerucht liep in de hoofdstad, dat de Sultan voornemens was de beeldtenis van *Mahomed* te laten vervaardigen, om die in de moskee van St. Sophia ten toon te hangen.

169ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

1ste Trekking. N°. 5859, een premie van *f* 1000; N°. 23492, een prijs van *f* 1000; N°. 4020; *f* 1000.

2de ——— N°. 19601, *f* 20,000; N°. 10977, *f* 1500; N°. 2079, *f* 1000; N°. 21656, *f* 1500; N°. 11074, *f* 1000.

Graanmarkt te Amsterdam.

MAANDAG, *den 6den September.*

TARWE. — Aan consumptie als voren verkocht: 182 ℔ Pulke Pommers. aan de Zaan *f* 218; - 128 Zeeuwsche *f* 178; - 131 pulke Groninger *f* 192; - 126 N. Vriessche *f* 168; - 127 Geringe Roode Oldammer *f* 156; - 129, 130 J. Groninger *f* 187, 190; - 131 O. Pommers. *f* 210; - 133 pulke J. Bovenlandsche *f* 214.

ROGGE. — In een doen: 123 ℔ Rhijn *f* 133 bij partij en Entrepôt - 125, 126 N. Zeeuwsche *f* 152, 153; - 121, 126 Drentsche *f* 145, 155.

GARST. — Meer aan, Flaauw: 104 ℔ Oldammer Winter *f* 124; - 102 Vriessche *f* 117, 118; - 98 J. dito *f* 112.

HAVER. — In een doen: 88, 90 ℔ Fijne *f* 82, 88.

BOEKWEIT. — Als voren: 119 ℔ Holsteinsche *f* 148; - 120 Nijkerker *f* 148.

Per AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (5 *September*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 55¼; dito 5 pCt. 102⅛, ⅜; Kansbill. 23⅝; Amort.-Sijnd. 4⅛ pCt. 97¾; ⅛; dito 3½ pCt. 80; Handelmaats. 183, 182; Ardoins 85 £, 29½, ⅛, ⅜; dito onbep. st. 29¼; ⅛; Uitgest, 10¾; Pass. 9¾; Braz. 86½; Columb. 20; Peruan. 15.

*** GETROUWD:

Mr. J. F. A. LEESBERG,
Advocaat te 's Hage,
en
A. COMEN.

BREDA, 5 September 1836.

*** Heden ontvingen wij door particuliere berigten, de voor ons, en de onzen hartgrievendste tijding, dat op het eiland Banda, den 5den Februarij dezes jaars, in den ouderdom van ruim 22 jaren overleden is onze geliefde *ZOON*, de Wel-Edel Gestrenge Heer WILLEM GERRIT ADRIAAN, Adelborst der 1e Klasse; aan boord van Z. M. Fregat *Diana*, later bij Koninklijk besluit van den 15den Julij 1836 benoemd tot Luitenant ter Zee, 2de Klasse.

BREDA, den 5. September 1836.

C. PELS RIJCKEN,
M. C. PELS RIJCKEN,
Geboren Baronnesse VAN HEECKEREN.

Door Sterfgeval uit de Hand te Koop:

Een welgelegen HUIS, met de noodige *Kertrekken, Kelders, Pakhuis*, enz., waarin sedert jaren met succes de TIMMERMANS-AFFAIRE is gedreven, groote *Houtuitleg, Bloemhof* met Vruchtbooms, enz., staande en gelegen te de Molenstraat, aan de Oostzijde, letter A, N°. 346, thans bewoond bij de Wed. JEEKELS, aldaar.

*** De Boekhandelaar C. A. VIEWEG, te Nijmegen, heeft uitgegeven en alom verzonden:

HANDLEIDING tot het Stellen van BLIKSEM-AFLEIDERS met eene groote uitlandse Plaat, door den Luit.-Generaal Baron KRAYENHOFF. Prijs . . . . . *f* 0,80.

J. L. SMIT, Horologie en Uurwerkmakers Handboek, met 16 uitlandse platen en vele tabellen. *Nieuwe Uitgave* *f* 5,—.

C. TEN HOET, Tooneu van verrukking en Weemoed, uit de jaren der Jeugd. *Nieuwe Uitgave.* Prijs . . . *f* 5,—.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.